Փունջը ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի : - Ցարեկան բաժանորդագինն է երկու եւ կէս արծաթ Մէճիտ կանխիկ վճարելի՝ թէ՛ մայրաքաղաքիս եւ իւր արուարձանաց եւ թէ՛ գաւառաց համար : -Վեց եւ երեք ամսոց համար այ բաժանորդ կընդունուի : -Հատը 40 փարայ է, եւ կը գտնուի մասնաւորապէս Փանէկ Գալոս ձրավաճառ եւ գրավաճառ Պօղոս եւ Ցակոբ աղայից խանութները : -Ծանուցման տողը 3 դուրուշ է մէկ անգամի համար : Ընկէլի ամսուն կըլլայ աւելի անգամներու համար :

ՀԱՍՑԷ
Առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան
Կ. ՊՈԼԻՍ
Պալըգ-բազար Նաֆիյէ խան վերի յարկ Թիւ 16

ՓՈՒՆՋ

درعلیه‌ده بالق پازارنده نافعه خاننده اوست قاتده
١٦ نومرولی اوطه‌ده پونج غزته‌سی صاحب امتیازی
همپارسوم آلاجاجیان

ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Arménien
POUNTCH
16 Nafié-Han, Balouk-Pazar 16
CONSTANTINOPLE

Թիւ 2425 — ՇԱԲԱԹ — 1894 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 10

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՋԻ

Ուսուցչաց բռնակը : - Ո՛չ նըրաւ ցաւով հրատարակեցինք անցեալ շաբթու Մալաթիայէ առ մեզ ուղղեալ նամակին, յորում տխու՛ր նկարագրուած էր անդ այն ուսուցչաց նիւթական աղքատիկ վիճակին՝ ամսաթոշակաց վճարման յապաղման պատճառաւ : Այսպիսի անհաճոյ տեղեկութիւնք ուրիշ գաւառներէ ալ կու գան վերջին ժամանակներս, եւ նոյն իսկ մայրաքաղաքիս մէջ կա՛ն վարժարաններ, որոց ուսուցչական դասը դժգոհ է անկանոն վճարմանց պատճառաւ :

Վարժարանաց վերակացուաց պարտքն է փոյթ տանիլ ամէն միջոց հայթայթել, ուսուցչաց ամսաթոշակներն անյապաղ վճարելու համար : Զա՛յս կը պահանջէ ուսմանց մանկունքն օգուտն : Արդէն մեր մէջ ուսուցչաց ամսաթոշակք մեծ մեծ գումարներէ չեն բաղկանար : Հազիւ օրապահիկն կը բաւեն : Կրնամք ըսել թէ՝ գրեթէ անուանական հաստատութիւն մը կը դառնայ ա՛յն վարժարանն, որոյ ուսուցչական դասն կը տառապի նիւթական նեղ ու անձուկ վիճակով :

Գիտեմք թէ վարժարանաց վերակացութիւնք արդ բազում ուրեք դժուարութիւն կը կրեն՝ սահմանեալ հասոյթից նուազութեան պատճառաւ, բայց պէտք չէ որ վհատին եւ վհատեցնեն ուսուցիչներն, այլ պարտին աշխատիլ հասոյթի նոր աղբիւրներ յերեւան հանելու համար : Պատրաստ դրամըն առնուլ ու տալ՝ մեծ գործ մը չէ :

Վարժարանաց վերակացութիւնք որչափ պարտին ուսուցչաց ամսաթոշակներն անյապաղ վճարելու փոյթ տանիլ, նոյնչափ եւ աւելի աւելի պարտին խնամ տանիլ որ անարժան, ապիկար, թեթեւաբարոյ ու թեթեւամիտ մարդիկ իբրեւ ուսուցիչ չընդունուին չհաստատուին վարժարանաց մէջ, եւ ա՛յնչափ դժուարութեամբ հայթայթեալ դրամն ի զուր վատնըուելէ զատ, մանկունքն անգին ժամանակն ալ ընդունայն չկորուի : Վարժարանի մը վերակացութիւնն, երբ այս ամենակարեւոր հոգածութիւնն չունի, եւ ի հաճոյս ոմանց կամ ի շահ՝ անխտիր իբրեւ ուսուցիչ կընդունի, մեծ անգթութիւն, մեծ խղճմտութիւն գործած կըլլայ, եւ հետեւաբար ծանր պատասխանատուութեան կենթարկի :

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՋԻ

Թօփրագգալէ . 12 Օգոստ . 1894 : - Նարինջ նամակի վաճառականները . - Բեր . - Հայ կինն դաշտի մէջ աշխատցնելու պէտքը եւ տեղական չուրեր : - Գայալլուի, Գիւառունի, Դալուքլլիւէի, Թօփրագգալէի, Բասեանի, Հասանգալէի, Համշէնի, Մըշոյ, Արճէշի, Խնուսոյ, Բղլի եւ այլ ինչ մասնաւոր վաճառականներ կամ փերեզակներ՝ որք իւրաքանչիւր տարին մի անգամ կամ ալ աւելի կայցելեն Կարնոյ մեծ վաճառատուններէն ոմանց քով, անոնցմէ այլ եւ այլ տեսակ ապրանք առնելով՝ վերադառնալ իրենց տեղ՝ զայնս շահագործելու նպատակաւ : Ասոնք սորա այդ կերպունէն աղդուած, ինչպիսի դիւք կը բռնեն իրենց առ ու ծախսի ընթացքի եւ բանաւոր կըթութեան մէջ, որ սերտ առնչութիւն ունի հողագործ դասու կեանքի, բարք ու վարքի հետ, -օրինակելի պատկեր մը չեն ներկայացներ զուգիս՝ յայտ բացառապէս : - Այսպէս, վճակայնոց արտադրած աւելի կամ պակաս արմտիք ժամու եւ տարաժամու այս վաչխառու տեսակ միջոցաւ պակաս գընով կառնլուին եւ յետոյ աւելի սուղ գնով կը վաճառուին իրենց եւ այլոց կարօտելոց : Իսկ այն ինչ ճանապարհի (անասնավաճառ) գործերն լիովին նկարագրելն անկարելի է : Անգամ մը գիւղացի մը իր զամբիկը կը տանի յՄէթմէյտան վաճառելու, որի մեծաւորապէս մարուկը տանը թողած էր : Կը ծախէ նոյա 250 ղրուշի, որք առնելով դիշերը պոչն ու բաշը կը կտրեն, կը ներկեն, 3-4 տարեկան մարուկ մը կը չինեն . Հետեւեալ օրն իսկ կը վաճառեն իւր նախկին տիրոջ՝ 350 ղրուշի : Եւ երբ կառնէ, կերթայ տուն, կը կապէ իւր տեղն, մարուկն իսկոյն խխնջալին կու գայ, կընկնի տակն կը ծծէ զնա : Ապա գիւղացին կը հասկնայ, որ խաբուած է եղեր : - Այս կարգէն են նոյնպէս բալօները (միջնորդ), որք դրսեցիներու բերքն՝ եղն, կով, ոչխար, կաշի, մորթ, տալն, ալու, բուդ, պանիր, եւ այլոց նմաններ հետ հազար ու մի կերպ ու պատիր միջոցներով ուժով կառնեն, սուղ կը ծախեն : Սոքա տեղւոյն այս կարգի մասնաւոր վաճառականներէն զատ, Մեծ կարծուած ոմանց հետ ալ բան ու գործ ունին, որք յաճախ վարդապետութիւն նեքեւ իրենց մնացածն կը ներկեն . զի սոնք աչկերտ են Կարնոյ խանութին, որ դուռ կը բանայ գիւղերի միջին : Ա՛լ հաշիւ չկայ պարտուց չահերին, որ բառնան նոքա գիւղացւոց ճտին : Գիւղացին ադէտ՝ ուսումին է զուրկ, ինչ գիտէ պատմեն թէ սուտին փթոյկ, գործ եւ բազմազանն՝ մեզ են մեզ համար, որ առնենք, խորբինք միշտ եւ անդադար : == Ամէն տարի Վարդավառի տօնէն կը բացուի Հայ կնոջ աշխատանաց դաշտ՝ տնէն դուրս, դաշտի մէջ ի Բէրատեղ, մինչ ցաչուն բեր գնալով՝ ոչխարն կթել, անոր կաթն տուն բերելու համար : Որովհետեւ ոչխարն վարդի պէս է . գարնան պէս, ամրան թողին ու սառեիկ չոգին, չէ հարկաւոր օրն երկու անգամ բերել դիւղում բակի մէջ կթել, շատ կը թառամի . ուստի զնոսա ամէն ցաւէ զօւէ զերծ պահելու համար ; սահմանեցին նոքա զայդ ընդ Վարդավառի Բէրի տօնն ալ, որք կը կատարեն նոքա դաշտային լիուլի սեղանի մը չուրջն իրենց այդ մասին պատրաստած յատուկ պաբերդերով, որոց ներդաշնակ ցընծալից եղանակը երբեմն ալ կանդրադարձէ իրենց ոտից դոփիւնին հետ սրինգն, չեփորն ու թմբուկը : Ըստ այսմ, այն դաշտային ջրարբի, արդաւանդահող գաւառներ, ինչպէս Ալաշկերտ, որոց մէջ փիչ սերմն կը ցանեն, շատ կը վերցնեն, ուր ժիր գերանդաւորը օրական 6-7 բարդ օրան կը քաղէ, որք ըստ մեծի մասին կանանց աշխատցնելու պէտքըն չեն զգացած, բայց ի կալին կամսասայլով ծեծած երեւն եղած օրանը չըջելու, կամն քշելու, հեծանոցով յարդէն քամով մաքրած ցորենն, գարին մաղելու եւ ցախաւելով կալի տակն աւելելու : Իսկ այն գաւառներ որ անջրդի են եւ անհարթ մեծաւ մասամբ, ինչպէս ի Բասեան եւ Ճիրակալեան, որոց բնակիչք լեռռով, աշխատանաց եղանակով, բարքով ու վարքով յար եւ նման են, ուր շատ անգամ դերանդու փոխարէն մանգաղն գործ կածենէ շատ դանդաղ ի հարկէ սոխեալ ընդարձակածաւալ ցան եւ ցրիւ եղած հունձքն շուտով քաղելու, ձեռք բերելու համար, կայտառ եւ առոյգ հարսունք եւ աղջըկունք հաւասար ուժով կաշխատակցին նոցա բոլոր գործոց մէջ : == Բասեանի դեղջկանաց որների չէնքն ու շնորհքն աւելի լաւ են են քան այլ գաւառաց ոմանց, նոցա Սողանլուի պատուական անտառին մերձ լինելու աղթիւ : Ուստի եւ առաղձագործութիւն ու հիւսնութիւն ի բնէ նոցա ազգային արուեստն եղած է : Սակայն առանք կարծեմ իրենց կարի դառն աշխատանաց չարքաշութեան աղթիւ մարմնով հուժկու եւ զօրաւոր չեն քան զՄուշոյ, Խընուսոյ եւ Բագրեւանդայ բնակիչները : Վերջի երկու երեք տարիներս մէջ Ալաշկերտէն եղան մի քանի անճար աներ, անդործ անձինք, որք ակամայ դաղթեցին եւ պանդխտեցան : բայց Բասեանի մէջ գրեթէ անգործ անձինք, յոտար աշխարհ պանդխտողներ չեն եղած, բայց իմի քանի ընտանեօք չունողներէ, որք սոյն տիրոջ սոլէն զխատեցան : Սակայն եւ այնպէս այս տարուայ հունձքն լաւ է քան զանցեալին, որով հացահատիկներու գինն կոտրաւ : Ալաշկերտի մէջ այս տարի շատ կորեկ էին ցաներ, որ ոչ սակաւ նպաստեց աժանութեան, իւր առատ պտղաբերութեամբ : == Ալաշկերտի մէջ մարախ երեւան եղած է, բայց չվնասեր հնձոց . միայն յամառ երաշտութիւնը դեռ կը շարունակէ : որ չորացուց պղտոյն . այս առթիւ անասնոց մէջ սաքի, բերանի Դաբաղ կոչուած հիւանդութիւնը կայ : Անասունք երբ կանաչ արօտ կուշտ չուտեն եւ անձրեւն մերթ ընդ մերթ նոցա կռնակին չթրջէ, չեն գիրանար, առատ կաթ չեն տար, որով եւ իւղն ու պանիրը նուազ ու սուղ է :

Պ. Մուրատեանց

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բանի մը շաբաթ յառաջ հրատարակեցինք թէ՝ Սսոյ Կաթողիկոս Ամեն. Տ. Մկրտիչ Սըրբազան մտադրած է իւր հայրապետութեան մէկ մասն կտակել Երուսաղէմայ Ս. Յակոբեանց վանուց : Արդ սոյդ աղբիւրէ կիմանամք թէ՝ արդարեւ այդպիսի մըտադրութիւն մը ունեցած է Նորին Ամենապատուութիւնն, եւ ի Հալէպ բանակցելով Երուսաղէմայ վանուց միաբաններէն Անուշեան Արժ. Տ. Գաբրիէլ վարդապետի հետ, պահանջներ ու քանի մը կալուածներ նշանակեր ու առաջարկեր է որ Երուսաղէմ դանձէ այդ պահանջներն, եւ ի փոխարէն՝ յանուն իւր (Կաթողիկոսին) 30 աշակերտք ընդունի ի Երուսաղէմայ ժառանգաւորաց վարժարանի մէջ, եւ ինքն քաշուի բնակի յԵրուսաղէմ, եւ եթէ Սսոյ վիճակի մէջ վախճանի, մարմինն յԵրուսաղէմ փոխադրուի . -սակայն՝ Երուսաղէմայ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն խմանալով այս ամենն, ջերմ փափաք յայտներ է որ Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոս հաճի իւր այդ նպատակներն գործադրել ուղղակի Սսոյ վանուց մէջ, եւ վիճակին ժողովրդեան կրթական ու կրօնական զարգացման համար փոյթ տանիլ ամենայն անձնուիրութեամբ :

— Տեղապահ Սրբազանն շաբաթաշաբթի առաւօտ Պատրիարքարանի գործակատար Թրէնկեան Էֆէնտիի հետ դատական ու կըրօնական գործոց Վսեմ. Նախարարին ապարանքն երթալով ի Բուլէյի-Հիսար, Նորին Վսեմութեան հետ տեսակցեցաւ :

— Կրօնական ժողովն երեքշաբթի շաբաթական նիստն ըրաւ : Քաղաքական ժողովն ալ երեկ դումարեցաւ : Առաջիկայ եօթնեկի մէջ դադար պիտի առնուն, եւ յաջորդ չորեքշաբթի օրը՝ խառն նիստ պիտի ընեն :

— Իզմիրի Առաջնորդ Գեր. Տ. Ներսէս Ծ. վարդապետ Արսլանեան՝ որ ժամանակէ մը հետէ մայրաքաղաքս կը գտնուի, առաջիկայ չորեքշաբթի կը մեկնի կուղեւորի ի պաշտօնավայրն :

— Կղերական կարգ մտնելու առթիւ անուն փոխող անձինք՝ այսուհետեւ պարտաւոր պիտի լինին ըստ այնմ նշանակել տալ կառավարութեան արձանագրութեան տոմարին մէջ :

— Պատրիարքարանը դատական ու կրօնական գործոց Նախարարութեան մատուցանելով գետնաշարժէ վնասեալ եկեղեցեաց, վարժարանաց, Խասգիւղի Դալֆաեան որբանոցի եւ այլ հաստատութեանց ցուցակն, նորոգութեան ու շինութեան հրաման խնդրեց, ինչպէս նաեւ նպաստ, որչափ որ արժան դատուի :

— Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ աւագերէց Արժ. Տ. Յովհաննէս՝ որ հրաժարած էր աւագերիցութեան պաշտօնէն, կըրօնական ժողովոյ յորդորանօք յանձն առաւ շարունակել նոյն պաշտօնը :

— Մաքրի գիւղի եկեղեցին երկրաշարժէ վնասուած լինելով՝ աջակողմեան պահարանին մէջ Պատարագ պիտի մատուցուի որոշմամբ Կրօնական Ժողովոյ :

—Գեր. Տեղապահ Սրբազանն՝ հինգշաբթի ալ Բ. Դուռն երթալով բանակցեցաւ Բարձր. Մեծ Եպարքոսի հետ :

— Հայ Հռոմէականաց Պատրիարքարանն նոր առաջնորդութիւն մը սահմանեց Իզմիրի մէջ, եւ առաջնորդ ընտրեց Վիէննայի Մըխիթարեան Միաբաններէն Աւգերեան Հ. Նիկողայոս վարդապետն : Միաբանութեան Աբբահօր փոխանորդութեան պաշտօնը կը վարէր սա . Հրաժարելով այդ պաշտօնէն՝ անցեալ ուրբաթ մայրաքաղաքս եկաւ : Առաջնորդական հրովարտակն արդէն տրուած է : Առաջիկայ եօթնեկի մէջ Իզմիր կուղեւորի Հ. Աւգերեան : Ցառաջադոյն Իզմիրի մէջ Մխիթարեան վարժարանի տնօրէնութեան պաշտօնը վարած է բազում ժամանակ, եւ տակաւին երկու տարի յառաջ ի Բերա Բանկալթի Մխիթարեան վարժարանի տնօրէնն էր : Բաց ի մայրենի լեզուէն, գիտէ գաղղիական՝ անգղիական՝ իտալական՝ գերմանական՝ յունական ու լատինական լեզուներն :

— Աղնուաշուք Սարգիս էֆէնտի Թաշճեան, 100 ղրշ նուիրեց Հիւանդանոցի՝ փոխան ծաղկեփունջի, Բամպուքճեան Սարգիս է-

ֆէնտիի յուղարկաւորութեան առթիւ ։

— Ի Պոլոյ քարիւղի Նշանաւոր վաճառականներէն Պ. Թումանեանց և Պ. Թարէնթիէֆ՝ կարծելով թէ ընկղմեալ Վլատիմիր շոգենաւուն մէջ կը գտնուին իրեանց ազգականաց ու բարեկամաց մարմինք, անմիմարքայի աղատարար ընկերութեան մը հետ սակարկութեան մտեր են, նաւըն ի վեր հանելու համար, և եթէ այս սակարկութիւնը չյաջողի, մտադիր են եղեր 10000 րուպլի վարձ և նաւուն բեկորները տալ, եթէ մասնաւոր անձ մը կամ ընկերութիւն մը ի վեր հանէ զայն ։

— Ուխտագնացութիւն Արմաշու ։ - Դպրեվանուց վարչութիւնը կը ծանուցանէ Արմաշու Չարխափան Ս. Աստուածածնի բոլոր բարեպաշտ ուխտաւորաց, թէ «ուրիշ տարիներու նման այս անգամ ալ կարևոր միջոցներ ձեռք առնուած են ճանապարհներու դիւրութեան և ապահովութեանց համար, և պետական իշխանութեանց կողմանէ ալ զինուորական պահպանութիւններ աւելցուած են այս օրերը ։ Հիւանդութեան ձայներն իսկ, Տեառն շնորհիւ, փարատած են, և Թուլլայի մէջ սահմանեալ 24 ժամուան պղուշութեան ալ մօտ օրերս վերցուիլը որոշուած է, և ուխտաւորք ի դարձին արգելք պիտի չունենան ։ Արդէն դալու համար դժուարութիւն չկայ ։ Խաչվերացէն երկու շաբաթ յետոյ Վարագայ Խաչին տօնին, երկրորդ ուխտագնացութիւն մըն ալ տեղի կունենայ, յորում մի և նոյն հանդիսութիւնք նոյն շքեղութեամբ կը կատարուին, և այս տարի ուշացողներու դիւրութեան համար աւելի մատղութիւն պիտի դարձուի Վարագայ Խաչի հանդիսութեանց ։ »

— Հիւանդանոցի դրասենեակէն ։

«Հիւանդանոցի վարդփէն, Աբնալոստ քէօյ, պիրինճի ճատտէ, 35 թիւ, 346 կանգունով ծովեզերեայ տուն մը, որ կը պարունակէ 8 սենեակ, մէկ ջրհոր և մէկ ջրամբար, և ներքևը 33 և 37 թիւերով միւլք և կէտիկ (չէրպէթհանէ) երկու կրպակները, որք մահլիւլ մնացած են հաստատութեանս, աճուրդի դրուած են ։ Ցիշեալ կալուածները գնել փափաքողք կը հրաւիրուին թըուականէս մինչև 31 օր, ի դրասենեակ հոգաբարձութեան ։ »

— Հիւանդանոցի դրասենեակէն ։

« Հիւանդանոցի հաստատութեան ինպատ շրջաբերութեան հանուած սիկարի թղթի Օգոստոս ամսոյ հասոյթը ։

Ա. տեսակ	750	ղրշ.
Բ. »	2420	»
Գ. »	175	»
	3345	

Նաև շրջաբերութեան հանուած են՝

Ա. Պասխ Օրացոյց Դին 50 բարա

Նոյն Օրացոյցին վրայ Հիւանդանոցի գտնուող պատկերն կը գտնուի Սերվիչէն տպարանէն մաքուր և վայելուչ եղանակաւ պատրաստուած ։

Բ. Նմուշ գեղադիր Միհրան էֆ. Տէօքմէճեանի կողմէ պատրաստուած ի պէտս ուսանողաց վարժարանաց՝ «Գրավարժութեան Տետրակներ» հինգ մասի բաժանեալ, իւրաքանչիւրը 20 բարայի, Նոր Մէթոտով ուսանելու խիստ յարմար ։

Ցիշեալ տետրակներն որ 10000 օրինակ է, վաճառուածներէն $1/3$ բաժինը հաստատութեանս կը վերաբերի ։

Գ. Դպրոցական տետրակներ վարժարանաց մէջ գործածելի՝ 16 երեսէ բաղկացեալ մաքուր թըղթով, որոց կողքերն զարդարուած են սիրուն պատկերներով և բարոյալից խրատներով, ի գին 10 բարա ։ Մեծաքանակ գնողաց համար % 20 զեղչ պիտի ըլլայ ։

Հետևեալքս պատուարժան հաստատութիւնն կը հրաւիրենք յիշեալներէն գնել, որ թէ գիները դիւրամատչելի են և թէ՛ այս առթիւ եւ սատարած պիտի ըլլան հաստատութեանս ։

Վերոյիշեալներն Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կնիքն կը կրեն ։

Պասխ Օրացոյցը կը վաճառի Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան դրասենեակը և Սերվիչէն տպարանը ։ Նաև վայելչագրութեան տետրակներն կը վաճառին Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան դրասենեակը, % 10 զեղչ ։ Իսկ դպրոցական տետրակները թէ՛ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան դրասենեակը և թէ՛ Մարտիկ էֆէնտի Շիրինեանի վաճառատունը ։ »

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օսմանեան զինուոր մը նոր հրացան մը հնարեր, և մանրամասըն տեղեկագրեր է պատերազմութեան դրան ։

— Օգոստ . Սուլթանն հրամայեց որ Ուշագի հրդեհէն այրած գործարանաց (գորգի, կարպետի) վերաշինման համար ինչ որ պէտք է, անյապաղ տրուի, և գործարանատէրք անկարօտ վիճակի մէջ չարունակեն իրենց աշխատութիւններն ։

— Օգոստ . Սուլթանն խնամալով իր Թիկնապահապետ Տէրվիշ փաշայի հիւանդանալն, հրամայեց որ բժիշկք ամենայն փութով խնամեն և ամէն օր տեղեկագրեն ։ Նաև՝ հաճեցաւ սեննեկապետ Էմին պէյը ղրկել Տէրվիշ փաշայի ապարանքն և հարցունել որպիսութիւնն ։

— Եգիպտոսի արտաքոյ կարգի Դոմիսէր Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշա՝ որ քանի մը ամէ ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուի, շաբաթէ մը եւքը կուղևորի ի պաշտօնատեղին ։

— Խասէքիի կանանց հիւանդանոցէն 150 ի չափ հիւանդք Նորակառոյց Անկելանոցը փոխադրեցան, և այս առթիւ ոչխարներ զոհուեցան բարեմաղթութեամբք ։

— Ցունաց Պատրիարքարանի խառն ժողովը, որ յառաջագոյն դամբարել էր՝ քրիստոնեայ և հրեայ վարժարանաց մէջ թուրքերէն լեզուի ուսման պարտաւորիչ լինելն ծանուցանող պաշտօնագրին վրայ, -Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ մասնախմբի մը յանձներ է՝ ինչ ինչ բացատրութիւններ խնդրելու համար դատական ու կրօնական գործոց նախարարութենէն ։ Մասնաժողովոյ անդամք են Իզմիրի Մետրապոլիտն ու խառն ժողովոյ անդամներէն Գօսթաքի Վայանի էֆէնտի ։

— Միջերկրականի ռուսական նաւատորմիլին հրամանատար Ավէլան զօրավարն՝ սորրադաս ընպայիւքն Կ. Պոլիս պիտի գայ, Օգոստ . Սուլթանին ներկայանալու համար ։

— Պետրսպուրկէ 100 ի չափ ռուսք ամսոյս 27ին Կ. Պոլիս կուգան, ի տես Նշանաւոր հաստատութեանց ։

—Թուրքիոյ մէկ կողմէն միւս կամ օտար երկիր առևտրոյ համար երթալ ուզողն՝ անցագիր ընտանալու համար պայուհետև պարտաւոր պիտի լինի բարիոյ տուքէ հաշիւ չունենալն յայտնող գիր մը ցուցնել ։

— Հրէից բարեկարգութեան յատուկ յանձնաժողովոյ մը միջոցաւ 70 լիրա հաւաքելով՝ Խասգիւղի հրդեհէն վնասեալ կարօտ հրէից բաշխեց ։

— Առաջիկայ ամսոյ սկիզբները Հռոմ պիտի երթան՝ յոյն և ասորի հռոմէականաց Պատրիարքներն ։

—Փողերանոցի նախորդ պաշտօնեաներէն Շէֆիգ պէյ՝ քօլէրայի դէմ իրրև ազդու դեղ պատրաստեր է հատիկներ ու իւղ մը, և մանրամասն տեղեկագրելով առ Բարձր . մեծ Եպարքոսն՝ անոր ալ բժշկական վարժարանին յանձնըուեր է ի քննութիւն ։

— Հինգշաբթի առաւօտ ժամը 1 ին առեններն մայրաքաղաքիս մէջ երկրաշարժի թեթև ցընցում մը զգալի եղաւ արևելքէն արևմուտք ։

— Ռուսիայէ երկրաբանից ու քիմիագիտաց խումբ մը, կայսերական կառավարութեան թոյլտուութեամբ մայրաքաղաքս եկած են, և իրենց տրամադրութեան ենթարկեալ շոգենաւով Մարմարայի ծովէն պիտի հետազօտեն երկրաշարժին պատճառներն ։

— Կ. Պոլոյ քաղաքապետութիւնն, ըստ կայսերական հրամանի, այս շաբթու սկսաւ Նըպաստ բաշխել սալ երկրաշարժէն վնասեալ սանց Նորոգութեան համար ։ Հանգանակութիւնը դեռ կը շարունակուի ի մէջ և արտաքոյ Թուրքիոյ, և քաղաքապետութեան բարձր յանձնաժողովին գրկուած դրամին գումարն 40000 լիրան կանցնի ։

— Ըստ Մոնիթէօռ լրագրի՝ Հռոմէական Հայոց Պատրիարք Դեր . Ազարեան Հռոմ պիտի երթայ և յատինճան կարդինալութեան բարձրանայ ։ Իսկ ըստ Սեմատայ լրագրի՝ Դեր . Ազարեան Հռոմ պիտի երթայ առաջիկայ ամսոյ մէջ, և այնուհետև Արևելից հռոմէականաց մէջ պիտի ցրուի Պապին մէկ շրջաբերականն, յորում կը դրոնուի եկեղեցեաց միացման խընդիրն, և որուն ջերմապէս յարած է Պապն ։

— Լամպարալաճառ Սինոնի կինն Գաթինա՝ Կ. Պոլիս Աղսէրայ մահմետականի մը տունը լուացք ընելու առթիւ դտնուած ատեն, տան անոտակները բացեր և քանի մը բան դողցեր է ։ Տան տէրը հին Մէլէք հանըմ անոտակներուն բացուիլը տեսեր է, բայց ոստիկանութեան չէ ծանուցեր ։ Վերջին օրերս Սելանիկէ վերադառնալով Մէլէք հանըմի դուստրն և խնամոլով, իսկոյն ոստիկանութեան հաղորդեր, և Գաթինայի տունը խուզարկուելով՝ դողօնը գտնուեր է ։ Այս առթիւ իմացուեր է թէ Գաթինա, Մէհմէտ էֆէնտի անուն անձի մը տունէն ալ 250 լիրայի դոհարեղէն դողցած լինելով, դատի ենթարկուած է ։ Գաթինայի տունը խուզարկելու ատեն, 6 բանալի գտեր, և հարցուցեր են ինչ բանի գործածելը . - անուոկնա տուաւ որ մուրխաւան հետ փոխանակեր, ըսեր է, սակայն ի վերջոյ խոստովաներ է թէ՝ այդ բանալիները կը գործածեր լուացք ընելու առթիւ մտած տանց սընտուկները բանալու համար ։

— Իւսկիւտարի Բում Մէհմէտ փաշա թաղի մէջ տակաւին կապրի Եուսուֆ անուն մարդ մը, 101 տարեկան ։

— Արնաւուտ գիւղի մէջ երկու փոքրահասակ տղայք, պատուհանէն ինկեր և չարաչար վիրաւորուեր են ։

— Բժշկական վարժարանի ուսուցիչներէն դնդապետ Ցակոբ պէյ Խանտանեան՝ քանի մ'օր յառաջ վարժարանին մէջ յանկարծ հիւանդանալով տուն տարուեցաւ ։ Ցաւելով կիմանամք թէ մարմնոյն մէկ կողմն կաթուածահար եղած է ։

— Երզնկայի բանակին հրամանատար Զէքի փաշա՝ եկեր է քննել Մշոյ Համիտիյէ հեծելազօրաց վաշտերն ։

— Պրուսայի մերձակայ Զէքիրկէ բուսած տեղը, ջերմուկներուն վայրն, հրդեհ պատահելով՝ երեք բնակարան այրեր են ։

— Թոզատի ճիզվիթաց արբայ Բէրմունիյէ՝ քօլէրայէ հիւանդանալով մեռեր է ։

— Թօսիա գաւառակի կառավարութեան գանձապահ Օսման էֆէնտի 10000 ղրուշ իւրացունելուն համար, պաշտօնազուրկ եղաւ և դատի ենթարկուեցաւ ։

— Պրուսայի նահանգի Սանտըգըը գաւառակի Բօլաթը գիւղի մէջ ուժգին փոթորիկ մը պատահելով՝ բաղում վնասուց պատճառ եղեր է ։ Կառավարութեան ապարանքին մերձակայ երեք մեծ ծառեր արմատախիլ կործաներ են . հեղեղք աւերեր են 10 տուն, 7 ախոռ և 8 յարդանոց . դրեթէ բոլոր պարտէզք ու այգիք ապականեր և բաղում խաշն ու արջառ հեղեղներէն տարուեր են . մարդու կորուստ չկայ . փոքրիկ տղայ մը հեղեղաց մատներ է, բայց հասեր ազատեր են ։

— Իզմիրի կառավարութեան պաշտօնատան մէջ, Վալի . Կոսակային նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեր է Ուշագի հրդեհէ վնասեալ թշուառաց ինպատ, և յանձնաժողովոյ անդամներէն Սպարթալեան Ստեփան էֆէնտիի առաջարկութեամբ՝ յանձնաժողովոյ անդամք 140 լիրա ստորագրուեր են ։

— Իզմիտէ եկող շոգեկառաց կարավաններէն՝ մարդ մը ինկեր մեռեր է ։

— Ալեքսանդրիայէ կը հեռագրեն թէ՝ Նեղոսի ջուրք յանկարծ տարապայման յորդեցին ։

— Ի Թէքիրտաղ ընդհանուր պարտուց վարչութեան անօրէն Մուսթաֆա պէյի որդին, Մունիֆ պէյ, 19 տարեկան, երեկոյ մը որճարանի մը մէջ բարեկամացն հետ տեսակցելու ատեն, մակուկավար Հիլմի անուն մարդ մը՝ արբեալ վիճակի մէջ՝ դանի տեսնելուն պէս քովը դացեր, և դաշոյնով զարկեր սպաններ է, դեռ յայտնի չէ թէ ինչ պատճառաւ ։

— Էրզրումի նահանգի ոստիկանութեան գլխաւոր գոմիսէր կարգեցաւ Սէրվէթ պէյ, որ Վանայ նահանգի մէջ կը վարէր նոյն պաշտօնն, և հրամանաւ մայրաքաղաքս եկած էր ։

—Իսքէնտէրիյէի յունաց Պատրիարք Սօֆրօնիոս, որ օդափոխութեան համար Լէրիօզ կղզին կը գտնուէր, Իզմիր կերթայ՝ ժամանակ մ'ալ անդ մնալու համար ։ Առաջիկայ Մարտ ամսոյ մէջ 100 տարեկան կըլլայ ։

Պաշտօնեան, Աստիճան, Պաշտօն

Ուրֆայի կառավարիչ կարգեցաւ Երթօղրուլի կառավարիչ Հասան էֆէնտի ։ - Մաքսային խորհրդոյ անդամ անուանեցաւ Սէյտ Հասան Եայիա պէյ ։ - Սըվասի նահանգի Կիւմիւշհանէ գիւղի գայմագամութիւնը՝ Րիզա պէյի, որ փոխանորդաբար կը վարէր ։ - Երկրորդ աստիճանի Մէճիտիյէ՝ անտառաց, հանքաց եւ երկրագործութեան նախարարի օգնական Հիւսէյին էֆէնտիի, եւ երրորդ աստիճանի՝ նոյն նախարարութեան Մէքթուպճը Ասըֆիլլթիֆ էֆէնտիի ։ - Տրապիզոնի նահանգի Թիրէպոլու գաւառակի գայմագամութիւնը՝ Էյնէճրա գաւառակի գայմագամ Իհսան պէյի ։ - Սըվասի նահանգի Էյնէճրա գաւառակի գայմագամութիւնը՝ Թիրէպոլուի գայմագամ Խալիլ Ասաֆ էֆէնտիի ։ - Հալէպի նահանգի վերաքննութեան դատարանի ընդհանուր դատախազ կարգեցաւ՝ Էնգորիի նահանգի վերաքննութեան դատարանի պատժական բաժնի նախորդ նախագահ Հիւսնի էֆէնտի ։ - Գասթամունիի նահանգի վերաքննութեան դատարանի ընդհանուր դատախազութիւնը՝ Օսման Նուրի պէյի, որ Եանըյա կը գտնուէր նոյն պաշտօնով ։ - Եանըյայի նահանգի վերաքննութեան դատարանի ընդհանուր դատախազութիւնը Թայիպ պէյի, որ ի Հալէպ կը վարէր նոյն պաշտօնը ։ - Գավալայի առևտրական դատարանի նախագահ կարգեցաւ՝ Ախմալքի կղզւոյ նախնական դատարանի նախորդ նախագահ Մէհմէտ պէյ ։ - Երրորդ աստիճանի Մէճիտիյէ՝ Էնգարիի տոմարակալ Մուսթաֆա Թեվֆիգ էֆէնտիի ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

= Չինաստանի ու Ճարոնի պատերազմը դրեթէ վերջացած կը համարուի ։ Ճարոն՝ ոպէս ի սկզբանէ պատերազմին ընդհանրապէս կը կարծուէր, նկատելով երկու երկրաց զարգացման վիճակըն, - վերջապէս յաղթական կը հանդիսանայ ո՛չ միայն ծովու այլ և ցամաքի վրայ ։ Ճանկայէ Սեպ. 6/18 թուով հեռագրեալ է թէ՝ Գորէի ծովածոցին մէջ ծովային մեծ պատերազմ մը տեղի ունենալով՝ չինական մարտանաւ մը ընկղմեր և չինական երկու մարտանաւք ցամաքը խրեր են ։ Լօնտօնէ ալ նոյն թուականաւ հեռագիր մը՝ Ճարոնի պաշտօնական տեղեկութիւններէ քաղուած՝ կիմացընէ թէ ճարոնցիք, Սեպ. 3/15 ին, սաստիկ պատերազմէ ետքը, Բինկ-Եանկ քաղաքը դրաւեր, չինացիք կորուսեր են 20000 հոգի՝ սպանեալ՝ վիրաւորեալ և գերեալ, չինաց հրամանատարներէն

զօրավար Չօ ալ սպաննըլոց մէջ է, իսկ ճարօնյեք միայն 300 հոգի կորսուեր են։ Ճանկայէ առ հեռագրական ընկերութիւն Րիւթէրի ուղղեալ հեռագիր մ՚ալ, զանազան պղինձները ներկելութիւն առնլով, կըհաւաստէ չինաց այս մեծ պարտութեանց լուրն։ Արդ կը կարծուի թէ՝ ժամանակին հասած է որ եւրոպական մեծ տէրութիւնք, խզելով չէզոքութեան կայքն, միջամտեն և ի հաշտութիւն ածեն պատերազմողներն. Նաև կը կարծուի թէ՝ Ճարօն, թէպէտ յաղթական, բայց գիրաւ պիտի ընդունի հաշտութեան պայմաններն, որովհետև կըսեն թէ, Ճարօն բաւական ժամանակէ հետէ կը պատրաստուէր ի պատերազմ, և պատեհ առթի կըսպասէր՝ ինքզինքն Չինաստանի ցուցընելու և իւր մեծութիւնն ու բարձրութիւնն առաջի աշխարհի հաստատելու համար։ Հետևաբար մեծապէս գոհ պիտի լինի՝ այս ծովային ու ցամաքային նշանաւոր յաղթութիւններովն, և հերիք պիտի համարի իւր զօրութեան համբաւն, որ գնաց տարածուելու աշխարհի ամէն կողմն։

= Գարատայի իշխանին մայր իշխանուհին Սթէնա՝ ծանր հիւանդ է։

= Ռուսիոյ կառավարութիւնն որոշեր է երկաթուղի շինել Սև ծովու եզերքէն, Նովօրօսիսքէ բռկըսեալ մինչև Բօթի, 47 միլիոն րուպլի ծախիւք։

= Եգիպտոսի Նախարարապետ Նուպար փաշա՝ Պաղղիա կերթայ ժամանակի մը համար։

= Աւստրիոյ կայսրն ամսոյ վերջերը պիտի այցելէ Ցունաստանի արքային։

= Ռուսիոյ կայսրն՝ ըստ վերջին հեռագրոց, կազդուրի, բայց բժիշկք հրահանգ կուտան որ զգուշանայ չատ աշխատութենէ։

= Ի Չինաստան՝ Եանկչէ գետոյն եզերքը Ճօնկ-Բինկ քաղաքը այրեցուեր եղեր, 30 հոգի մեռեր, և բազում մարդիկ թեթև կամ ծանր վիրաւորուեր են, Բոլոր վնասն՝ 50 միլիոն ֆրանգ կը կարծուի։

= Գաղղիոյ Իզէռ նահանգի Ռուաէ գիւղի բնիկներէն կին մը, Մարի Պադիէ անուն, 55 տարեկան հասակին մէջ փափաքելով ուսանիլ ընթերցումն ու գիր, գնացեր գիւղին նախակրթարանին աշակերտեր, և վերջին օրերս մրցանակաբաշխութեան առեն յականէ յանուանէ կոչուելով՝ ստացեր է պսակ ու փառակազմ գիրք մը։

= Ամերիկայի Ինտիանա նահանգի Գոլոմպուս քաղաքի մէջ այս օրերս մեռեր է՝ Ճօն Հարտի անուն սևամորթ մը, 99 տարեկան, որ բոլոր նահանգին մէջ համբաւեալ է եղեր, 41 որդւոց տէր լինելուն և նոցա մեծագոյն մասին ողջ առողջ գտնուելուն համար։

= Եգիպտոսի բնիկներէն տօքթոր Ֆէտրիկօ՝ որ քանի մը ամիս յառաջ Լոնտոն գնացած էր ամուսինն Եգիպտոս տանելու համար, նախորդ ամսոյ մէջ Լոնտոնէ ուղևորեր, և երբ Սօլթամբթօն քաղաքն հասեր է, ամուսինըն (21 տարեկան) մեռեր է, և տօքթօրն՝ կնոջն տարաժամ մահուան վրայ յանչափս ցաւելով, ինքն ալ կնքեր է մահկանացուն։

= Դանմարքի Բուէպէքի նահանգին մէջ օրէն է 100 պատամար դրամ շնորհել՝ օրինաւոր ամուսնութենէ ծնեալ 12 ողջ որդւոց տէր հօրց։ Արդ յիշեալ նահանգի մէջ կան 1742 հայրեր, որ 12 և աւելի որդւոց տէր են։ Բօլ Պէլանժէ անուն գիւղացի մը ունի 36 որդի, ամենքն ալ ողջ և առողջ, և 300 պատավար գետին կը պահանջէ։ Ուրիշ մը՝ Թէօրէ անուն, 17 զաւակ ունի՝ դեռ 30 տարեկան եղող կինէն։ Այս կինն՝ երկրորդ անգամ ըլլալով երեք զաւակ մէկէն ծներ է, և երեք անգամ ալ՝ երկուորեակ։

= Անգլիոյ մէջ այս օրերս մեռաւ իւր ամենաճարտար պարահի համբաւուոր անկին Լայն Սթէֆընս, յառաջագոյն օրիորդ Տիւվէրնէ։ Ջերմեռանդ պապական էր։ Բէմբիճ քաղաքի մէջ մայր եկեղեցի մը կառոյց 175000 ոսկիով։ Վերջերս ալ վանական միաբանութեան մը նուիրեց մեծամեծ գումարներ։ Մեծահարուստ էր. միայն ի Բօշամիճ կալուածներէն տարեկան հասոյթ ունէր 25000 ոսկի։

= Պետրպուրկէ գրուած է թէ՝ Բոկանովքա գիւղէ 8 ագարակատարք, 21 գործաւոր քանի մ՚օր աշխատացունելէ և նոցա վարձքը վճարելէ ետքը, միաբաներ են կողոպտել խեղճերն, և այս որոշումն գործադրեր են նոցա քնանալու առեն, և իրենք ալ ձերբակալուեր են։

= Բատումայի Տէլ Աուչէլա եկեղեցիէն Ս. Անտօնի զմռսեալ մարմինը գողցեր, և ոսկեկուռ ու մարգարտայեռ վերարկուն առնըլէ ետքը՝ մարմինը ձգեր են անտառի մը մէջ. իսկ Ջերմեռանդ հաւաքականք գնացեր անոր մեծու հանդիսիւ եկեղեցի վերադարձուցեր են լքեալ մարմինն։

= Ամերիկայի Մինէսօթա և Վիսգօնսէն նահանգաց անտառաց ոսկայի հրդեհն մինչև առաճան մը մարելէ ետքը՝ վերստին արծարծեր բորբոքեր և շատ կողմեր տարածուեր է։ Հրոյ ճարակ եղեր են բազմաթիւ ագարակք։ Բազում գիւղորայք բոցերէ շըրջապատուեր են և գիւղացիք շըուարեր մնացեր են։ Բին-Սիթի գիւղաքաղաքի բնակիչք՝ բնակարաններնե լքանելով՝ այոր անդր խույս տուեր են։

= Ցունաստանի Թրանթա կըղզւոյն, և Թրիբօլի՝ Սբարթա ու Լէօնիտի քաղաքաց մէջ անցեալ ուրբաթ, և Լօգրիտայի մէջ անցեալ շաբաթ օր ուժգին բայց անվնաս գետնաշարժներ պատահեր են։

— Սպանիոյ միջերկրական եզերքն բուռն ու ահաւոր փոթորիկ մը պատահելով, ծովն ուռեր, լեռնանման ալիքներ եզերքըն խուժեր, Ճավէա ու Ֆավիա գիւղաքաղաքներն ողողուեր, բազում շէնքեր կործաներ, և բազում մարդիկ ջրահեղձ եղեր են։

= Լօնտրայի հարուստ նաւայորդարներէն Նայրօլ 120000 անգլիական ոսկի ծախքով դարմանատուն մը շինել տուած է Պըրօտսթէյլի ծովու բաղանեաց մէջ։

= Ամերիկեան լրագիր մը կը գրէ թէ՝ վաղեմի զինուոր մը, որ քանիցս թշնամւոյն թնդանօթներուն մօտ իւր անվեհերութիւնը ցուցած է, այս անգամ 82 տարեկան հասակին մէջ իւր նախկին զօրանչին հետ ամուսնացած է։

= Անցեալ շաբթու Ուտինի (Իտալիա) մօտ երկու գիւղերու մէջ երկու օր անդադար անձրևելէ և մերթ կարկուտ տեղալէ ետքը, այնչափ առատ ձիւն տեղացեր է որ շատ տուներու տանիքները՝ չկրնալով տոկալ ձեան ծանրութեան՝ կործաներ են, ամբողջ հունձքը ոչնչացեր է, և կին մը ձեան մէջ մոլորելով սառեր է։

= Գերմանական Թերթ մը իբրև զուարճալիք կընդունի հետեւեալ լուրը, զոր ամերիկեան Թերթեր ամենայն լրջութեամբ հրատարակած են, ճանապարհորդ Բրոֆէսէօրի մը նամակէն քաղելով. «Ճամբորդութեանցս մէջ տեսնուած սքանչելեաց գլխաւորն է ձեան ծաղիկներն, որք կը փըթթին Սիպերիոյ հիւսիսային մասանց մէջ, ուր երկիրը միշտ սառնամանեօք ծածկուած է։ Այդ սքանչելի տունկերը տարւոյն առաջին օրերը սառնապատ հողէն դուրս կարձակուին, և առաջին օրն իսկ զարմանալի աճեցողութեամբ մինչև 3 ոտք կը բարձրանան, երրորդ օրը ծաղիկ կը բանան, և այդ ծաղիկները 24 ժամ բացուած մնալէ ետքը կը թօշնին և ձեան հպմամբ անմիջապէս վար կը թափին։»

=Անգլիոյ հեռագրատան վարչութիւնը վերջերս փորձեց հեռաձեռագրական գիւտ, զոր ըրած է Նիւ Եօրքի երեքտրագէտ Էլիշա Կրէյ, և որով հեռագրին ուղարկողին ձեռագիրը կը փոխանցէ հասցէին; Փորձերը կատարելապէս յաջողած են։

= Չինաց մայր Թագուհւոյն ծննդեան 60րդ տարեդարձն մեծ շքեղութեամբ պիտի տօնուի։ Թագուհւոյն անցնելիք պողոտաներն ամբողջապէս պիտի ծածկըուին թանկագին բեհեզներով։ Այդ հանդէսին համար 25 միլիոն Թաէլ ծախք պիտի լինի և այդ գումարը ժողովուրդն է որ կամակուտայ։ 18 միլիոնն արդէն հաւաքուած է և մնացեալ 8 միլիոնըն ալ քիչ ատենէն պիտի հաւաքուի։ Գլխաւորաբար վաճառականներն ու մանտարիններն են որ իբրև նուէր կուտան։ Նըուիրատուք ազերսագրով մը կը խնդրեն կայսրէն որ հաճի ընդունիլ։ 26 միլիոն Թաէլ 5 միլիոն անգլիական ոսկի կարժէ. սուղ ժամանակի մէջ ժողովուրդը կընծայէ կառավարութեան, և այդ՝ առանց հարկադրութեան։ Կարելի չէ ուրիշ հանդէս մը երևակայել, որոյ համար այսչափ դրամ ծախք լինի։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Կ. Պոլիս 10 Սեպտեմբեր 1894

Օսմանեան Բօնսօլիտէ	28-10
Բուլկէրի Երկաթուղի Ֆրանգ	128-25
Թրամուէյ . . . . Լ.Օ.	682-

Օսմանեան լիրան 100 ղրուշէն

Մէճիտիյէ	108-
Մէթալիք	98-20
Հինգնոց	102-
Վեցնոց	103-
Րուպլի Թղթադրամ	8-39
Թասֆիյէ	18-
Ռուսիոյ Րոլ	89-35
Դաղղիական լիրա	87-15
Անգլիական »	110 7
Դրէմից	51-15

ԱՅԼԵՒԱՅԼՔ

×× Որդերն և ճանճերն. - Անասնոց մեծագոյն մասն, առանց ամենափոքր հիւանդութիւն մ՚ունենալու, յանկարծ տեսակ տեսակ մահացու հիւանդութեանց զոհ կը լինին։ Գլխաւորաբար որդերն և այլ այսպիսի միջատք են, որ կը վարակեն զայնս։ Անասուն մը տարափոխիկ հիւանդութենէ մը կը սատկի, փոսի մը մէջ կը նետեն զայն. փտած միջոցին որդերն կուտեն նորա դիակը՝ միասին կլնելով նաև այդ ախտին միքրօպներն. և երբ ձի կամ ուրիշ անասուն երթայ ճարակիլ այդ փոսին բոլորտիքն, հաւանականաբար խոտերու հետ պիտի կլնէ նաև դիակէն բաժնուած և խոտերուն մէջ մնած միքրօպաւոր որդերն ալ, որով առողջ և կայտառ անասունն կը վարակուի նոյն ախտով։ Զայս ի նկատի առնլով՝ պէտք է մեծ զգուշութիւն ընել այս տեսակ անասնոց՝ հականեխելով և ապա թաղելով նոցա դիակներն խիստ հեռուն խոր փոսերու մէջ։ = Մարդոց ալ տեսակ տեսակ ախտից զոհ լինելուն պատճառներէն մին ճանճերն են։ Թոքախտի, ծաղկախտի, քօլէրայի և ուրիշ ասոնց նման հիւանդութեանց տարափոխման համար ճանճերուն մեծ դեր մը կատարելն ստուգուած է. և զարմանալի է որ ճանճերն վերոյիշեալ ախտերն յառաջ բերող միքրօպներն իւրեանց մարսողական գործարանաց մէջ կը պահեն ու ապա դուրս կը հանեն առանց ամենափոքր վնաս մը կրելու։ = Ի Գաղղիա քօլէրայէ բռնուած մէկը գիւղ մը կերթայ. ի սկզբան բան մը չյայտնըուիր, բայց քիչ մը վերջը բոլոր գիւղին մէջ փորհարութիւն, փսխում, եւն, յառաջ կուգայ. բըժիշկք կը քննեն և քօլէրա լինիլը կը հաստատեն։ Արդեօք հիւանդութեան տարածման պատճառ հօ՞ն էր. - կը փորձեն և կը տեսնեն որ հովին ընթացքը՝ հիւանդութեան տարածուած կողմին հակառակ կողմն է, նոյնպէս ջուրերը մաքուր. այսինքն առանց պասիլի, և ամէն կողմ մաքրութիւն և զգուշութիւն կը տիրեն։ Ուրեմն ախտին տարածման ծառայողներն ո՞յք են. - ճանճերն հիւանդաց սենեակները կը մըտնեն ու կերլնեն. անդ կաթի, գինիի, ջուրի անօթներու, ինչպէս նաև Թքամաններու մէջ կը Թառին ու անոնց մէջէն հիւանդին Թողած միքրօպներն առնլով, մօտ կամ հեռու գտնուող առողջ մարդու մը քթին, բերնին վրայ, կամ եթէ կը ճաշէ՝ պնակին անկիւնը կամ գաւաթին եզրը թառելով կերակրոյ, ջուրի կամ գինիի մէջ կը թողուն այն անթիւ միքրօպներն, որ զմարդ կիջեցնեն մինչև ի գերեզման։ Տեսէք թէ դարչելի ճանճերն, որոց կարևորութիւն չենք տար, հակառակ իւրեանց փոքրութեան, ի՞նչ սոսկալի ոճիրներ կը գործեն մարդկային ցեղին և ո՞րքան մարդիկ զոհ եղած են նոցա։ Արդեօք չէ՞ր կրնար այս դէշութեան առաջքն առնուլ, կռուիլ նոցա դէմ և ոչնչացնելով այնպէս որ չյանդգնին ո՛չ մեր տուներէն կամ պատուհաններէն ներս մտնել և ո՛չ ալ մեզ վնաս հասցնել։ Գիտութիւնն խել մը միջոցներ կը ցուցնէ մեզ, որոց լաւագոյնն է տան դռներն ու պատուհաններն, վերջապէս ամէն ծակ գոցել, և տան մէջ ամէն կողմ՝ տախտակամածին ու դորդերուն վրայ, պատուհաններու և սեմոց մէջ ծակ մը չթողլով պիրէթրը կոչուած փոշին ցանել, և կէս ժամ յետոյ պատուհանները բանալ։ Սեղաններու վրայ ծեծուած քուասիա դնելու է։ Գաւաթներու, շիշերու, վերջապէս ամէն տեսակ անօթներու բերանները միշտ գոց պահելու է։ Խոհանոցներու, պանդոկներու, գինետուններու և սըրճարաններու ձեղուները քուասիայով լի բարակ չուաններ կամ ժապաւէններ տարածելու է. ծակաչք ճանճերն քուասիան շատ կը սիրեն։ Այս տեսակ որոգայթներ լարելով՝ զանոնք ջնջելու ու նոցա դիակներն կրակը նետելու է և կամ fլօրիւր սիւ ջօ (փրփէճ դայմագը) ի կամ aufs Քէնիf ի մէջ թափելու է։ Հ. Թագւորեան

×× Ի՞նչ կարժէ թնդանօթի հարուած մը. - Զրահաւոր նաւերու մէջ գտնուած 110 տակառակշիռ ծանրութիւն ունեցող թնդանօթի մը ամէն մէկ հարուածին արժէքն հասկնալու համար հաշուելու է սապէս. - 400 քիլօկրամ վառօդ, որ կընէ 95 անգլիական ոսկի. 900 քիլօկրամ ռումբ, որ կընէ 109 ոսկի. գընտակի համար մետաքս, որ կարժէ 4 ոսկի. ընդ ամէնը 208 ոսկի, որ, հարիւրին 4 տոկոս հաշուելով՝ 5200 ոսկւոյ դրամագլխի մը տարեկան տոկոսն է։ Ինչպէս յայտնի է, այսպիսի թնդանօթ մը 90 հարուածէ աւելի չկրնար արձակել առանց կանոնաւոր նորոգութեան մը պէտք ունենալու, կա՛մ առանց անգործածելի մետաղի վիճակի ենթարկուելու։ Նաև որովհետև մէկ թնդանօթի գինն է 20000 ոսկի, և ամէն մէկ գընդընկեցութեամբ 22 ոսկւոյ չափ կը վնասուի թնդանօթին մետաղն, ուստի այս հաշուով ամէն մէկ հարուածը կարժէ իբր 430 անգլիական ոսկի։

×× Ծովու ջուրը. - Ֆիումէ (Հունգարիա) կը գրեն թէ՝ Ակրամյի Ֆիսթէր անուն երկրաչափ մը, ծովու ջուրը ըմպելի ջրոյ վերածելու փորձեր ըրած է իւր նորահնար գործիքովն, և յաջողած է կատարելապէս։ Այդ փորձերուն ներկայ գտնուած են պաշտօնական անձինք։ Այս նպատակաւ մինչև ցարդ գործածուած միջոցք թէ կնճռոտ էին և թէ՝ ժամանակի շատ կորուստ կը պատճառէին. բայց Ֆիսթէրի նորահնար գործիքը մէկ երկու վայրկեանէն ծովու ջուրը լաւ ջուրի կը վերածէ։

×× Ամերիկայի միլիոնատէրք. - Ամերիկայի միլիոնատերաց բազումք ժուժկալ անձինք են։ Ճօն Ռօքֆէլլէր իւր կենաց մէջ կաթիլ մ՚իսկ ոգելից ըմպելիք չէ դպցուցած շրթանցն։ Ճէյ Կուլտ իւր բոլոր կենաց մէջ երեք անգամ միայն գինի խմած է, և այդ ալ՝ ըստ հրահանգի բժշկին՝ դդալով։ Վանտէրպիլդ ջուրէ զատ ըմպելի չգործածեր։ Հընթինկթըն, թէյ և սուրճ իսկ չգործածեր և միայն կաթով կը բաւականանայ։ Զարմանալի զուգադիպութիւն մ՚է որ այս մեծափարթամ մարդոց ամենքն ալ չեն ծխեր։

×× Աշխարհի զօրաւոր փարոսը պիտի կանգնուի Նիւ Եորքի նաւահանգստի բերանը Ֆայր Այլընտի կղզւոյն վրայ ։ 250 միլիոն ճրագի զօրութիւն ունեցող ելեքտրական լոյս մը պիտի ունենայ, և պիտի հաստատուի ծովուն հարթակէն 160 ոտք բարձր ։ Ամէն մէկ տասն վայրկեանը մի անգամ պիտի փայլի ։ Նիւ Եորքէ 140 մղոն հեռի գտնուող նաւեր պիտի կարենան տեսնել այդ լոյսն ։ Առաջիկայ աշնան վերջերը պիտի բացուի ։

×× Արուեստի սիրահար շունը ։ - Շուն մը կրնա՞յ պատկեր մը կամ լուսանկար մը ճանաչել ։ - Օրինակներով հաստատեալ է այս ։ Նկարիչ մը ունէր շնիկ մը, որ ոչխարներն հալածելու յոյժ սովորութիւնն ունէր ։ Օր մը տէրը գեղեցիկ պատկեր մը կընկարէ, որ կը ներկայացնէ կանաչաւէտ մարգի մը վերայ ոչխարաց հօտեր ։ Նկարիչն բնակարանէն կը մեկնի և պարտիզին մէջ կը թողու նկարն, որպէս զի չորնայ ։ Ի վերադարձին կը տեսնէ շնիկն, որ պատկերին առջև կանգնած կը հեծէ գժգոյն դիմօք և կատաղի ակնարկներով ։ Տէրն ամէն անգամ որ իրեն մօտեցնէր նոյն նկարը, շնիկը կը գրգռուէր և յարձակման նշաններ կընէր ։ = Օրիորդ մը երկու շուն ունէր, զորս չափազանց կը սիրէր ։ Օր մը միոյն պատկերը գծել կուտայ և երբ նկարիչը կը բերէ պատրաստեալ նկարը, միւսը կըսկսի ուրախութեան ցոյցեր ընել և ոստոստել պատկերին հանդէպ, որովհետև ճանաչած էր կտաւի կտորին վերայ ընկերն ։ Աւելի հիանալի է որ նոյն շունն անհուն սէր մ'ունէր երաժշտութեան. օրիորդը ամէն անգամ որ Շօբէնի մարշ Ֆիւնէպրը նուագէր դաշնակին վերայ, շնիկը տխուր հաչիւններով կընկերանար նուագարանին ձայնին, և նոյն միջոցին դէմքը կը յայտնէր տխրութեան զգացումն ։

×× Փիղերն անասնոց հաստամորթ կոչուած կարգին պատկանող յաղթամարմին անասուններ են, և իւրեանց հսկայ մարմնոյն ներքև թաքուն կը մնայ հանճարեղ իմացականութիւն մի ։ Այս անասունները բազմաթիւ օրինակներ տուած են իրենց իմացականութեան, և մարդ երբ ուշադիր ականատես լինի իւրեանց ամէն մէկ շարժման, անտարակոյս պիտի համոզուի թէ՝ փիղն, հակառակ իւր տձև ու կոշտ մարմնոյն, միշտ հանճարեղ անասնոց կարգէն է ։ Սուրիոյ մէջ ընտանի փիղ մը ամէն օր տիրոջմէն որոշեալ քանակութեամբ գարի կառնուր. սպասաւորը գարիին կէսը կը խորէր ։ Օր մը տէրը ծառային ներկայութեամբ տուաւ սովորական պաշարը ։ Փիղն ուզելով յայտնել գողութեան դէպքն և ցուցընել իւր գողը, պատիճովը գարին կիսեց, մէկ մասն ինքն առաւ, և միւսը ծառային կողմը նետեց ։ Ճարտար եղանակաւ մը հասկցուց տիրոջն սպասաւորին պարսաւելի ընթացքն ։ = Ուրիշ փիղ մը ամէն անգամ որ գարի ուտէր, պահապանը զուարճանալու համար, գարիին մէջ դայլախազի կտորներ կը նետէր ։ Փիղն յարմար առթի կըսպասէր վրէժը լուծելու համար. առաւօտ մը տեսաւ որ պահապանը կաթսային մէջ կերակուր կեփէր, առանց վայրկեան մը կորսնցնելու, մօտեցաւ, քթին կոյտ մ'առաւ և կաթսային մէջ նետեց ։ = Գերմանացի երիտասարդ իշխան մը կամուսնանար. փիղ մ'ունէր, զոր շատ կը սիրէր ։ Հարսանեաց յաջորդ օրն, երբ ամուսնացեալք իրենց տան պատշգամին եղան՝ առաւօտեան զով օդը շնչելու համար, փիղն որ նոյն պահուն պարտէզը կը գտնուէր, տեսնելով տէրը, կը քաշէ գեղեցիկ ծաղիկ մը և մօտենալով Պալատի ճիւղերէ շինուած պատշգամին, պատիճովը կը ներկայացնէ խնկաբոյր ծաղիկն՝ դեռատի ամոլից ։ Սոյն պատմութիւններն իրական են, և իրենց հետաքրքրական նկարագրովը և ծիծաղաշարժ կողմերովը կը յայտնեն թէ փիղն արդարև հանճարեղ անասուն մ'է ։

××× Գեղեցիկ խօսքեր

Բարի խրատը պատուականագոյն է քան զոսկի ։ Նա՛ որ կը խրատէ, պարտի խմաստութեամբ խրատել, եւ նա՝ որ կըխրատուի, պարտի ընդունիլ ըզգուշութեամբ ։

— Աստուած մարդուս երկու ականջ եւ մէկ բերան տուած է, որպէս զի աւելի մտիկ ընէ քան թէ խօսի ։

— Կրօնքի գլխաւոր զօրութիւնը՝ մարդոց անոր հաւատալուն մէջ կը կայանայ. իսկ աշխարհային օրինաց զօրութիւնը՝ մարդոց անոնցմէ երկընչելուն մէջ ։

— Կանանց համար՝ խրատունք ունենալու լաւագոյն միջոցն է քաղցրաբարոյ լինել ։

— Երբ օդապարիկն առաջին անգամ տեսնուեցաւ, ծիծաղելով հարցուցին Ֆրանքլինի թէ ի՞նչ է դորա օգուտը. - Նա պատասխանեց. - «Ի՞նչ է նորածին երախայի մ'օգուտը. - Կըրնայ մեծնալ ու մարդ ըլլալ ։ Փոքրէն մեծին երթալ՝ օրէնք է բնութեան ։»

— Անցեալէն խրատուելով, օգտօւելին՝ ներկայն ի զուր չվատնելէն կը յայտնուի ։

— Դէպ ի երջանիկ ու անդորր բընակարանը տանող կամուրջը՝ սէրն է. անոր ընթացող անդամներն ճշմարտասիրութեամբ օժտեալ հաւատարիմ ամուսինք են ։

— Գերեզմանը կը պարունէ բոլոր մարմնաւոր ախտեր, ցաւեր եւ տգեւութիւններ. եւ սակայն չէ՛ կարող ջնջել թաղուած ողորմութիւններ եւ առաքինութիւններ կամ յաւերժոյն ազդեցութիւններ ու չարիքներ ։

— Հաւատարմութիւնը՝ վստահութիւն, սէրը՝ բարեկամութիւն, իսկ ագահութիւնը մեղք կը ծնանի ։

— Բաղդն երբ բարեկամ է քեզ, մարդիկ իբր բարեկամ կը շրջապատեն զքեզ. իսկ երբ բաղդին ձախողութեանց ենթարկիս, ամենքն կը հեռանան քենէ եւ կը մնաս միայնակ ։

— Մեծամեծ խորհուրդները սրտէն կուգան ։

— Հպարտութիւնը փոքրոգի եւ յիմար մարդոց յատուկ է ։

— Մաքուր խիղճ մ՝ հանգոյն է անմահ երկնից ։

— Մարդ հանճարաքանութիւն ունենալով կարէ շատ անգամ անմահանալ. այլ դատողութեամբ ո՛չ երբէք ։

— Գիրքերն հրխակներ են, զորս մեծ հանճար մը կը թողու մարդկութեան, որք կաւանդին սերնդէ սերունդ, իբրև ընծայներ առ յետինս, եւ առ ամենեսին որ դեռ չեն ծնած ։

— Ինչպէս ոսկի սանձն ու զարդերը չեն կրնար լաւ ու ընտիր հանդիսացնել անպիտան ձին, նոյնպէս մարդու մը գեղեցիկ դէմքն ու զգեստն չեն կրնար զայն բարձրացնել, եթէ զուրկ է կարեւոր հանգամանքներէ ։

— Սիրտը մթերանոց մ'է. փայթտար որ բարեկարգ լինի, եւ մթերքն՝ պատուական ։

— Մեղքն անեղական բառ լինելու պատճառ ունի, վասն զի բազմագլուխ հրէշ մ՛է ։

— Աշխարհի սէրը սիրտը բացակէզ կը հրդեհէ ։ Աստուծոյ սէրը՝ հոգին անուշահոտ կը խնկէ ։

— Զուարճանալն մեծ բարիք է, իսկ կրթուիլն՝ աւելի մեծ բարիք. ընթերցումն՝ որ այս երկու օգուտները միանգամայն կը ներկայացնէ, համեղ եւ սննդարար պտուղ կը նմանի ։

— Ապրիլն՝ երազ տեսնել է, իսկ իմաստութեամբ ապրիլն՝ հաճոյական երազ տեսնել է ։

— Կեանքն՝ ուրախութեան եւ վըշտաց մշտնջենաւոր յաջորդութիւն մ՛է. ո՛վ որ այս յաջորդութեան մէջ միակերպ կը վարուի եւ ամէն բանի մէջ փափաքանին մտօ կը դնէ, կրնայ անխըռով կեանք անցընել ։

— Կեանքը բանաւորապէս վայելելու արհեստը՝ զօ՛յն աղէկ կարդալ գնելու ու երբէք անօգուտ բաներու փափաք չունենալու մէջ կը կայանայ ։

— Բարեկամէ զուրկ մարդը՝ միայնակ կայրի. աշխարհ իրեն համար ուրիշ բան չէ, բայց եթէ ընդարձակ անապատ մը եւ աքսորանաց ու տխրութեան վայր մի ։

— Բարեկամի մը շողոքորթութիւնն ա՛յնպէս վտանգաւոր է, ինչպէս թշնամւոյ մը զղարտութիւնը ։

— Մարդուս ամենամեծ պարծանքն ա՛յն է որ կարող լինի ներքին համոզմամբ ըսել. - աշխարհի վերայ մարդ մ'ալ չկայ, որոյ թշնամի լինիմ ես ։

— Աղքատաց ձեռքը բերրի երկիր մ'է. իւրեանց բարերարաց շատ ու շատ պտուղ կուտան ։

— Բարերարութիւնք պատուոյ արձաններ են՝ զորս բարերարն իւր բարերարեալոց սրտին մէջ կը կանգնէ ։

— Ազնիւ բարք ունեցող մարդն, ուրիշներէն ընդունած բարերարութիւններն երբէք չմոռնար. իսկ դիւրաւ կը մոռնայ ինչ որ ինքն ըրած է այլոց ։

××× Զուարճալիք

Պատժական ատեանի մը մէջ, դատաւորն կըսէ իբր գող ամբաստանեալի մը. - « Անշուշտ կը խոստովանիք թէ այս գողութեան հեղինակը դուք էք ։ » - Բնաւ, տէ՛ր դատաւոր ։ » - Կը մոռնա՞ք ուրեմն թէ չորս հոգի տեսած են ձեր գողնալը և վկայած ։ - « Զարմանալի բա՛ն. ես ալ ձեզ կրնամ չորս միլիոն հոգի ցուցնել, որք իմ գողութիւնս չեն տեսած, » կը յարէ ամբաստանեալն ։

Գիւղացի մը, մեծաւ զարմանօք կապշի, կարդալով լրագրոյ մը մէջ տղայի մը ծնունդն, որ մէկ մարդու գլուխ և մէկ հատ ալ ձըկան գլուխ ունի եղեր ։ Երբ սոյն կարդացածն մէկու մը կը պատմէ, - Ի՞նչ կայ զարմանալու, կըսէ նա, յայտնի բան է թէ մայրն ժամանակ ձկանց շատ նայած է և երախայն ալ ձկան գլխով ծնած ։ Միթէ ասոր չկա՞ն ուրիշ մարդու գլխով աւանակներ կամ իշու գլխով մարդեր ։

Հիւրերուն դէմ ։ - Գիշեր ատեն այցելութեան եկող ու շատախօսութեամբ անհանգստութիւն պատճառող հիւրը ճանբելու համար ի՞նչ պէտք է ընել ։ - « Յօրանջել. իսկ եթէ չըզգածուի՝ մրափել կամ քուն կեղծել ։ »

Շողոքորթ մը ։ - Տիկին մը հովանոցավաճառի մը խանութը երթալով, հովանոց մը կուզէ գնել, խանութպանն՝ որ շատախօս և թեթևսոլիկ մ'էր, շատ մը հովանոցներ կը բերէ սեղանին վերայ կը դնէ. բայց անճարանքեն՝ տիկնոջ հետը բերած հովանոցը (որ սեղանին վերայ դրեր էր) ձեռքը առած կըսկսի շողոքորթել. - «Հաւատացէ՛ք, տիկի՛ն, թէ տակաւին չգործածեցիք այսպիսի գեղեցիկ հովանոց մը, և պարծենալով կըսեմ թէ՝ ասոր նմանը տեղ մը չպիտի կրնաք գտնել. գոյնը գեղեցիկ, և կտաւն սքանչելի է. տալիք դրամնիդ հետ պիտի տանիք. կառաջարկեմ ձեզ, որ այս ընտիր հովանոցը գնէք ։» Տիկինը չկրնալով ինքզինքը բռնել, կըսկսի բարձրաձայն ծիծաղել. - «Թերևս ըսածներուս չէք հաւատար, տիկի՛ն, կը յարէ խանութպանը և կը ծիծաղիք. բայց հարցուցէք անգամ մը ուրիշ խանութպանաց թէ...» - Գիտեմ, պարո՛ն, գիտեմ, գոչեց տիկինը, չկրնալով խնդումն զսպել. գիտեմ թէ ո՛չ գոյնը նետած է և ո՛չ ալ հինցած է, բայց որովհետև ժամանակէ ի վեր կը գործածեմ ։» Այս յայտարարութեան վերայ՝ շողոքորթին բերանը բաց կը մնայ ։

Նոր Փնջակ. - Դրբոյկ ընթերցանութեան ու արտասանութեան՝ փոքրահասակ մանուկներու համար ։ Տէր և հրատարակիչ Գ. Պալենց ։ Գին՝ 1 ղրուշ. - 100 օրինակն՝ 60 ղրուշ ։

Տարրական Թուաբանութիւն մտաւոր և գրաւոր ։ Ա. և Բ. տարի. - Գին՝ 4 ղրուշ ։

Դամբանականք ի յիշատակ մեռելոց, և զրական նշխարք հնոց եւ նորոց. - Դրեց Տ. Խորէն Քահանայ Պալթեան ։ Գինն է 3 ղրշ. = Պարունակութիւնն է Հայ. և Տաճկ. պարզ և ծայրանուն ընտիր Տապանագրեր, Հնութիւնք, Նմանաձայն Բերթուածք, Ա. Բ. Գ. ով Ծարականք, Ոսկետառերք, Կաղկարուի Հայոց հին ու նոր կեանքէն հետաքրքրական տեղեկութիւնք, և այլն ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

—

ՄԱՅՐԸ

(Ֆիզիքական տեսակէտով)

Հեղինակ

Prof. Հեմամ Դիբնէ

ԹԱՐԳՄ. Մ. Կ. ՆԱԶԻԿԵԱՆ

Եջ. 110. Գին 3 ղրշ.

Տպգր. Յ. Մատթէոսեան

ՆՈՐԱՎԷՊՔ

Ս. ԳԱՅԸԳՃԵԱՆ

Ինը հրահանգիչ, զբօսուցիչ և հետաքրքրական վէպեր՝ համեստ վէպեր՝ ընթերցման արժանի՝ կը պարունակէ, որք են՝ Միշտ Կինն. - Մեծ Յուսախաբութիւն մը. - Մայրիկը. - Թշուառ Մայր մը ի դատարանի. - Երկու Յանցաւորք. - 376494 թիւն. - Ակռայի մը համար. - Անկեղծ Սէր. - Խենդը ։

ԻՆՆ ՎԷՊ 3 ղրուշի. - Ամէն գրավաճառաց, ինչպէս նաև Ջրավաճառ Պօղոս և Յակոբ աղայից քով կը վաճառուի ։

ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՅՑ

ԳԻՆ 50 ՓԱՐԱՅ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

Սերվիչեն տպարան

Սուլթան-Համամ աղբիւրին քով

Նաև կը գտնուի Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գրասենեակը, Կ. Պոլիս Մեծ-Նոր-Խան միջնայարկ Թիւ, 48, 49 և 50 ։

Սոյն պատի օրացոյցին վրայ, որ հիւանդանոցի հաստատութեան գտնուող պատկերն կը գտնուի, Սերվիչեն տպարանէն մաքուր և վայելուչ եղանակաւ պատրաստուած է ։ Իւրաքանչիւր օրինակ հոգաբարձութեան կնիքը պիտի կրէ ։ Կը հրաւիրենք թէ մայրաքաղաքիս և թէ գաւառաբնակ պատուարժան ազգայինս, որ բարեհաճին գնել սոյն օրացոյցէն, որ թէ՛ ժամն դնած և թէ՛ այս կերպիւ ալ Հիւանդանոցի սատարած պիտի ըլլան ։

ՍԿԶԲՈՒՆՔ

Նիւթական խմաստասիրաց

Եւ

Քրիստոնէայ Աստուածաբանից

Ուրփայի Առաջնորդ Գեր. Տ. Խորէն Ս. Եպիսկոպոս Մխիթարեան գրած է, նիւթապաշտից փաստերն ու ապացոյցներն հերքելու ջանասիրութեամբ, ըստ իւր եկեղեցական բարձր կոչման ։ Գինն է 5 ղրուշ. Կը վաճառի բոլոր Հայ գրավաճառաց և Պաղչէգափու Ջրավաճառ Պօղոս և Յակոբ աղայից խանութներն ։ - Կեդրոնատեղին է՝ Փունջ լրագրոյ գրասենեակն, Կ. Պոլիս Պաղչէգափու՝ Նաֆիլէ խան վերի յարկ Թ. 16 ։

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՀԱՏՔ ՀՈԼԼՈՒԷԻ

Լեարդի, ստամոքսի և աղիքներու ամէն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը, և ամէն ջղային տկարութեան, ուժաթափութեան և տխրութեան համար. կը ջնջէ և անհետ կընէ ամէն տեսակ անչափաւորութեանց հետքերը ։ Սրտի և երիկամանց վրայ օգտակար ազդեցութիւն մը ունի. արիւնը մաքրելով՝ նորա խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ և գրգռելով կենսական գործարանները կը զօրացնէ ։ Իւր դեղական մեծ ազդեցութեամբ սրտախառնութիւն, կծուութիւն, մաղձային հիւանդութիւններ, որոնցմէ մէջ ցուած կալեր, գլխի ցաւեր կվանէ, մարսողութիւնը կչափաւորէ, և մարմինը մաքրելով բոլոր այն ախտաղութիւններէ որ շատ անգամ զանազան հիւանդութեանց սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ ուժեղ և բնական դիրքը կըզգենու ։

ONCUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈԼԼՈՒԷԻ

Մորթային հիւանդութիւն և վէրք բուժելու մասին ունեցած պալսամական յատկութեանցը չհաւասարիր ընդնաւ ուրիշ դեղ մը ։ Հին կամ նոր թունաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաղցկեղ (չիրիփէնճէ), սրունից և ստեանց վէրքեր կա՛մ բոլորովին կանցնին և կա՛մ կլաւանան. օգտակար է նաև հարբուխի, հազի, սրտի բաբախման, մանաւանդ յօդացաւ (եէլ) բռնած հիւանդութեան ։ Իւր կազդուրիչ և զօրաւոր ազդեցութեամբը խոյլ (սըրաճա) հիւանդութեան ապականիչ զօրութիւնը ինչ աստիճան որ ըլլայ՝ կը դիմադրուէ ։

Այս դեղերուն գործածութեան եղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր տփի վրայ, որ կը գտնուի ամէն դեղավաճառներու քով, և մասնաւորապէս Պաղչէ-գաբու Թաշ-խանի կողմերը Գ. Դասպարեանի դեղարանը, Թիւ 7, կը ծախուի ։

Աւելի առնել ուզողը կը հրաւիրուի առ հեղինակն տօքթօր Հոլլոուէ, ի Լոնտոն Օքսֆորտ փողոց թիւ 533 ։

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԷՐ

Հ. Փ. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՓԻՓԵՐԵԱՆ

Կ. Պոլիս Զիւմպիւլլիւ-խան Թ. 18-19